

Další zkušenosti s přípravkem MAXINVERT

Moje zkušenosti s enzymatickým výtažkem z kvasnic MAXINVERTEM jsem již jednou v tomto časopise popisoval (Včelařství č. 2/2003, str. 46). Článek tehdy vzbudil mezi včelaři obrovský zájem. Přípravek od té doby vyzkoušelo již přes sto chovatelů v celé České i Slovenské republice. Jelikož jsou všechny dosavadní výsledky, které jsem prostřednictvím ohlasů získal, velice příznivé a v podstatě potvrzují závěry mých zkoušek, rád bych se s vámi podělil o některé další zkušenosti s používáním MAXINVERTU při doplňování zásob včelám.

Je dobrý i na melecitózu

Včelaři, kteří přípravek vyzkoušeli, potvrzují výhody jeho používání. MAXINVERT zvyšuje ekonomický přínos z chovu včel tím, že se včelstva dostanou dříve do snůškové zralosti a tím lépe využijí ranou snůšku. Zjistili dále, že při použití tohoto invertu se mohou výrazně snížit úhyny včel zimujících na melecitózním (cementovém) medu a našli i další uplatnění.

Hlavní výhody maxinvertu

- 1) Pokud je přípravek použit na jaře u zdravých a silných včelstev k podněcování (nejvíce se osvědčilo začít podněcovat čtyřicet dní před očekávanou první snůškou ve dvou 3,5litrových dávkách = velká zavařovací sklenice) týden po sobě, pak působí jako „startér“. Včely začnou intenzivně plodovat a mají-li dostatek zpracovaných zásob z podletí, pak již toto plodování neomezí. U takto podněcovaných včelstev je v době začátku snůšky v průměru o dva až tři pláсты zavíčkovaného plodu více. Tuto snůšku tudíž ihned intenzivně využívají a medný výnos je výrazně vyšší. Podstatně dříve se rovněž objevuje stavební pud. Rozdíl mezi nepodněcovanými a podněcovanými včelstvy činí v průměru devět postavených mezistěn navíc! To je důležité při obměně včelího díla a tím při prevenci onemocnění (jako je např. zvápenatění včelího plodu nebo nosematózy).
- 2) MAXINVERTU je možno použít i k záchraně včelstev zimujících na melecitózním medu. Ten se na podzim roku 2002 stal pro včelaře v mnoha oblastech pohromou. Někteří chovatelé proto v zimních měsících vyzkoušeli MAXINVERT jako jedinou možnou záchranu takto postižených včelstev a začali podněcovat roztokem invertu. Včelstva pak přednostně spotřebovávala podávaný invert a výkalový vak včel se plnil pomalu (tak jako u nepostižených včelstev). Ani žízň tato včelstva netrpěla. Melecitózu začaly včely spotřebovávat a vynášet až v okamžiku, kdy nastalo teplo umožňující pravidelné prolety. Melecitóza tak včelstvu neublížila a včely vyzimovaly zdravé, i když byly slabší. Chovatelé, kteří ponechali svá včelstva bez pomoci, o ně většinou přišli - ať už z důvodu tzv. úhynu na zásobách či následkem silného rozvoje nosematózy.
- 3) Někteří včelaři s úspěchem použili MAXINVERT u včelstev, která z jakéhokoli důvodu nestačili v podletí dostatečně nakrmit. Stalo se tak například vinou nemoci či úmrtí včelaře.
- 4) Další výhodné použití MAXINVERTU se nabízí při chovu matek a krmení oddělků. Invert se používá namísto medocukrového těsta. Abychom zabránili protékání roztoku, umístíme do oplodňáčků krabice od džusu či mléka jako krmítka. Na toto výhodné použití mě upozornil ing. Dalibor Titěra, CSc. z Výzkumného ústavu včelařského v Dole. Doporučení jsem vyzkoušel společně s několika dalšími včelaři. Po získané zkušenosti mohu konstatovat, že rozdíl je obrovský. Vypadá to tak, jako kdyby medocukrové těsto včely jenom brzdilo. Totéž platí o krmení oddělků. Pokud včely nemusejí cukr zpracovávat, pak sílí mnohem rychleji a opět je možné v následujícím roce očekávat vyšší medné výnosy.

- 5) MAXINVERT může být využit i v podletí pro hlavní krmení jako prostředek ke snížení opotřebení včelstev na zimu. Výhoda se zvyšuje při výskytu pozdní melecitózní snůšky. Po jejím skončení se včelám odebere a dokrmí se invertem. Pak je zimování včelstev beze ztrát.

Jak dopadly dosavadní zkoušky

Přípravek MAXINVERT byl již částečně vyzkoušen i ve Výzkumném ústavu včelařském v Dole. Dosavadní výsledky ukazují, že s takto čistou a koncentrovanou invertázou tamější odborníci dosud při zkouškách nepracovali. Dříve byl invert získáván chemicky kyselou hydrolyzou sacharózy, čímž vznikal pro včely toxický HMF. Takto vytvořený invert mohl včelám spíše uškodit. HMF při zpracování cukru přípravkem MAXINVERT nevzniká, a proto nebezpečí negativního působení na zdravotní stav včelstev nehrozí.

Důležité je velice přesně dodržet návod k použití MAXINVERTU. Návod je ve spolupráci s VÚVč neustále zpřesňován, aby byly maximálně využity výhody používání tohoto přípravku ku prospěchu celého včelařství a minimalizovaly se jakékoli negativní účinky plynoucí z vysoké aktivity invertázy. Kdyby byla sacharóza rozštěpena na sto procent, pak hrozí během zimy v některých případech krystalizace zásob v plástech.

Touto cestou bych rád požádal včelaře o sdělení jakýchkoli dalších zkušeností s tímto přípravkem při využití v jejich chovech.

MVDr. Jiří KAMIŠ